

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ
КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ
Кафедра психології, соціології та педагогіки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Назва освітньо-професійної програми	Право (поліцейські)
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Вид навчальної дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська
Рік навчання	другий (денна)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
протокол від 11.07.2025 № 11

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету підготовки
фахівців для підрозділів кримінальної
поліції Національної поліції України
протокол від 10.07.2025 № 12

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми «Право (поліцейські)»

Василь БЕРЕЗНЯК

Розглянуто на засіданні кафедри психології, соціології та педагогіки факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Національної поліції України, протокол від 02.07.2025 № 22

Юридична психологія. Робоча програма навчальної дисципліни. Дніпро: Дніпровський державний університет внутрішніх справ, 2025 рік. 19 с.

РОЗРОБНИК:

1. Доцент кафедри психології, соціології та педагогіки, Дніпровського державного університету внутрішніх справ, кандидат психологічних наук, доцент Шинкаренко Інна Олександрівна.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Професор кафедри практичної психології Криворізького державного педагогічного університету, доктор психологічних наук, професор Мирошник Зоя Михайлівна.
2. Доцент, кафедри кризової та клінічної психології Донецького національного університету імені Василя Стуса, кандидат психологічних наук, доцент Васюк Катерина Миколаївна.

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни
(додаток 1 до Робочої програми навчальної дисципліни)**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ЄКТС	3	
Загальна кількість годин	90	
Рік підготовки	2	
Семестр	3	
Лекції	20	
Семінарські заняття	20	
Практичні заняття	4	
Самостійна та індивідуальна робота	46	
Курсова робота	-	
Підсумковий семестровий контроль	екзамен	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Юридична психологія» є засвоєння здобувачами вищої освіти системи загальнотеоретичних та практично-орієнтованих знань щодо психологічного опосередкування правоохоронної діяльності, формування системи знань про поведінку, особистість і діяльність осіб в рамках функціонування системи «людина-суспільство-право»; формування вмінь і навичок психологічного аналізу юридичних явищ та психологічного впливу на об'єкти професійної діяльності.

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- об'єкт, предмет, завдання, методологічні, науково-теоретичні та практичні аспекти юридичної психології;
- історичний розвиток юридичної психології як науки на вітчизняному та зарубіжному рівнях;
- психологічний зміст правової соціалізації особистості, її правосвідомості та поведінки;
- психологічні особливості особистості злочинця, злочинної поведінки та злочинних груп;
- типологію злочинців та їх класифікації;
- психологічні особливості слідчої та судової діяльності;
- особливості проведення судово-психологічної експертизи;
- соціально-психологічні засади ресоціалізації засуджених до позбавлення волі та їх реадаптації після звільнення.

вміти:

- відрізнити злочинну поведінку від законслухняної на підставі їх – соціально-психологічного змісту;
- класифікувати типи злочинців;
- робити висновки щодо мотиву та мети злочинних дій, виокремлювати їх внутрішні детермінанти;
- проводити соціально-психологічний аналіз злочинної групи, визначити статус окремих учасників;
- використовувати психологічні знання при консультації слідчих та судових органів;
- проводити судово-психологічну експертизу;
- аналізувати чинники і динаміку розвитку натовпу та враховувати психологічні аспекти при розробці системи профілактичних заходів;
- аналізувати особливості виникнення і перебігу екстремальних ситуацій в правоохоронній діяльності;
- підтримувати і ефективно використовувати стан готовності до професійних дій у психологічно напружених умовах;
- аналізувати психологічний стан об'єкта професійного впливу, вибирати адекватні методи і прийоми;
- використовувати методи соціально-психологічного впливу, з метою ресоціалізації та реадаптації.

Вивчення дисципліни забезпечує формування компетентностей за освітньою програмою:

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК2 – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7 – Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК9 – Здатність працювати в команді.

ЗК11 – Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні компетентності:

СК3 – Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК7 – Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8 – Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК9 – Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК11 – Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12 – Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13 – Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК14 – Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК15 – Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

СК16 – Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Пререквізити: «Соціологія», «Логіка», «Юридична логіка», «Безпека життєдіяльності та охорона праці», «Професійно-психологічна підготовка поліцейського».

Постреквізити: «Кримінальне право», «Кримінальний процес», «Адміністративне право».

Здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати такі **результати навчання:**

ПРН1 – Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН3 – Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН5 – Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН6 – Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН13 – Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ПРН18 – Застосовувати в професійній діяльності сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

ПРН19 – Пояснювати природу та зміст основних правових явищ та процесів.

ПРН20 – Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

ПРН21 – Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН22 – Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретико-методологічні засади юридичної психології

Загальна характеристика юридичної психології: об'єкт, предмет, категорії та поняття, термінологія. Місце юридичної психології у системі психологічної науки. Напрями юридичної психології: кримінальна психологія, психологія процесуальної і непроцесуальної діяльності, пенітенціарна психологія, правова психологія, психологія юридичної праці, судово-психологічна експертиза, їх наукові інтереси. Характеристики ранньої історії юридичної психології. Становлення юридичної психології як самостійної науки. Розвиток юридичної психології у 20-80 роки ХХ століття. Особливості сучасного стану вітчизняної юридичної психології. Перспективи розвитку юридичної психології в Україні в ХХІ ст. Загальнонаукові принципи в юридичній психології (принцип розвитку, принцип детермінізму, принцип єдності свідомості і діяльності, принцип системного підходу, принцип єдності теорії і практики, принцип особистісного підходу). Методи наукового дослідження в юридичній психології: спостереження, експеримент, бесіда, вивчення продуктів (результатів) діяльності, тестування (анкетування) та експертне оцінювання. Методи психологічного впливу на особистість (переконання, навіювання).

Тема 2. Нормативна регуляція поведінки. Девіантна та делінквентна поведінка особистості

Нормативна регуляція поведінки та її вплив на поведінку особистості. Соціальні норми. Нормативні системи та їх основні види: право, мораль, звичаї і традиції. Соціальна та асоціальна поведінка. Психологічні аспекти правової поведінки. Психологічна характеристика девіантної та делінквентної поведінки особистості. Нормослухняна, ненормативна та девіантна поведінка, загальна теорія соціальних відхилень. Дія та вчинок як елементи діяльності та поведінки. Психолого-правові ознаки протиправної поведінки і діяльності, формування особи правопорушника. Основні групи чинників, що впливають на протиправну поведінку.

Тема 3. Психологія особистості злочинця та злочинних груп

Особа та особистість як суб'єкт злочину, психологічні характеристики особистості, які впливають на вчинення злочину. Предмет та завдання кримінальної психології. Соціальні, правові, психологічні риси злочинності. Сучасний стан і тенденції розвитку злочинності в Україні. Особистість злочинця. Концепції особистості злочинця. Структура особистості злочинця. Злочинна поведінка та механізми її формування. Основні категорії кримінально-правового поняття злочину (суспільна небезпека, протиправність). Особливості формування різновидів злочинної спрямованості. Акцентуація характеру і особистості як чинники злочину. Категорії “особистість, яка вчинила злочин” та “злочинна особистість (особистість злочинця)”. Типи злочинних особистостей, підстави для їх виділення. Психологічний портрет злочинної особистості насильницького типу, агресивність як базова риса насильницького типу. Психологічний портрет злочинності особистості корисливого типу, основні види корисливого мотиву.

Психологічні аспекти проблеми підліткового віку у юридичній психології. Психологічні особливості особистості неповнолітнього правопорушника. Класифікація протиправної поведінки неповнолітніх.

Поняття злочинної групи та її психологічна характеристика. Основні різновиди груп за різними ознаками (безпосередність контактів, кількісний, віковий, статевий, національно-етнічний склад та ін.). Психологічна характеристика і особливості окремих груп, які вчиняють злочин (попередня змова, кримінальність головної мети, кримінальна організованість та ін.) Рольова структура групи як суб'єкту злочину. Закономірності функціонування злочинних груп. Психологічні аспекти організованої злочинності. Причини об'єднання неповнолітніх у злочинні групи. Умови, що сприяють перетворенню неформальних груп в антисуспільні. Групова стратифікація злочинних груп неповнолітніх. Профілактика злочинності молоді.

Тема 4. Психологія юридичної діяльності

Психологічна структура юридичної діяльності. Психологічна характеристика юридичної діяльності.

Психологія особистості юриста. Психологічний розвиток, формування та деформація фахівця. Психологічна сутність професійної деформації.

Специфіка пізнавальної діяльності юриста. Особливості професійної комунікації та основні елементи комунікативної діяльності. Особливості здійснення юридичної праці, що визначають необхідність організаційної діяльності. Види профілактичного впливу та їх основні групи. Психологічні чинники засвідчувальної діяльності.

Основні напрями і форми використання психологічних знань в слідчій діяльності. Психологічна структура слідчої діяльності. Вимоги слідчої діяльності до особистості. Типологія особистості слідчого.

Психологічні чинники ефективності огляду. Психологічні чинники ефективності пред'явлення для впізнання. Психологічні чинники ефективності слідчого експерименту. Психологічні особливості проведення допиту. Психологічні чинники, що впливають на ефективність обшуку. Судово-психологічна експертиза: об'єкт, методи, межі.

4. СТРУКТУРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теми та план лекційних занять

Назва теми лекційного заняття	План лекційного заняття	Кількість годин
Тема № 1. Теоретико-методологічні засади юридичної психології	1. Місце юридичної психології в системі наук, її об'єкт і предмет. 2. Історія розвитку та сучасні напрями юридичної психології. 3. Принципи і методи юридичної психології.	2

Тема № 2. Нормативна регуляція поведінки. Девіантна і делінквентна поведінка особистості	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативна регуляція поведінки та її вплив на поведінку особистості. 2. Психологічні аспекти правової поведінки. 3. Психологічна характеристика девіантної та делінквентної поведінки. 	4
Тема № 3. Психологія особистості злочинця та злочинних груп	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття особистості злочинця та основні детермінанти її формування. 2. Структура особистості злочинця. 3. Злочинна поведінка та механізми її формування. 4. Психологічна характеристика злочинної групи. 5. Сутність та психологічні особливості різновидів злочинних груп. 6. Психологічна характеристика організованої злочинності. 	8
Тема № 4. Психологія юридичної діяльності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічна структура юридичної діяльності. 2. Психологічні особливості юридичної діяльності. 3. Психологічні чинники слідчої та прокурорської діяльності. 4. Психологічні особливості суддівської та адвокатської діяльності. 5. Правові засади призначення та проведення судово-психологічної експертизи. 	6

Теми семінарських занять

Назва теми для семінарського заняття	Кількість годин
Тема № 1. Теоретико-методологічні засади юридичної психології	2
Тема № 2. Нормативна регуляція поведінки. Девіантна і делінквентна поведінка особистості	4
Тема № 3. Психологія особистості злочинця та злочинних груп	8
Тема № 4. Психологія юридичної діяльності	6

Теми практичних занять

Назва теми для практичного заняття	Кількість годин
Тема № 3. Психологія особистості злочинця та злочинних груп	2
Тема № 4. Психологія юридичної діяльності	2

Теми для самостійної та індивідуальної роботи

Назва теми для самостійної роботи	Кількість годин
Тема № 1. Теоретико-методологічні засади юридичної психології	8
Тема № 2. Нормативна регуляція поведінки. Девіантна і делінквентна поведінка особистості	10
Тема № 3. Психологія особистості злочинця та злочинних груп	16
Тема № 4. Психологія юридичної діяльності	12

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Юридична психологія: поняття, об'єкт, предмет.
2. Взаємозв'язок юридичної психології з іншими галузями наукового знання
3. Структура та напрями юридичної психології.
4. Історія розвитку та етапи юридичної психології.
5. Принципи і методи юридичної психології.
6. Класифікація та характеристика основних методів юридичної психології.
7. Актуальні проблеми юридичної психології.
8. Особливості юридичної діяльності у системі “людина-суспільство-право”.
9. Класифікація соціальних норм, характеристика їх різновидів.
10. Поняття, властивості та основні функції соціальних норм.
11. Загальні ознаки правової поведінки
12. Диференційовані ознаки правової поведінки.
13. Ознаки правосвідомості.
14. Різновиди правосвідомості.
15. Основні компоненти правосвідомості.
16. Закономірності правосвідомості осіб, що вчинили злочини.
17. Характерні риси соціальних відхилень (девіацій).
18. Показники соціальних відхилень.
19. Поняття девіантної поведінки та психологічна характеристика її різновидів.
20. Поняття особистості злочинця та основні теорії детермінації злочинної поведінки.
21. Психологічна характеристика особистості злочинця та основні чинники її формування.
22. Роль соціального і біологічного чинників у формуванні делінквентної поведінки.
23. Структура особистості злочинця.
24. Основні етапи формування антисоціальної поведінки.
25. Психологічна характеристика способу життя правопорушника.
26. Психологічна характеристика спрямованості злочинця.
27. Соціально-психологічні закономірності формування і розвитку злочинної групи.
28. Психологічна характеристика злочинної групи.
29. Основні шляхи об'єднання осіб у злочинні групи.
30. Психологічна структура злочинної групи.

31. Психологічні особливості різних видів злочинних груп: групи неповнолітніх і молоді.
32. Психологічні особливості різних видів злочинних груп: групи раніше засуджених.
33. Психологічні особливості різних видів злочинних груп: групи розкрадачів державного та приватного майна.
34. Психологічні особливості різних видів злочинних груп: групи корисливо-насильницької спрямованості.
35. Психологічні особливості різних видів злочинних груп: групи насильницької спрямованості.
36. Специфіка та основні види масовидних форм вияву активності громадян.
37. Психологічна характеристика основних різновидів масових скупчень громадян.
38. Психологічна характеристика основних різновидів натовпу.
39. Психологічна характеристика чинників, що впливають на формування агресивного натовпу: соціальні чинники.
40. Психологічна характеристика чинників, що впливають на формування агресивного натовпу: соціально-психологічні чинники.
41. Психологічна характеристика чинників, що впливають на формування агресивного натовпу: індивідуально-психологічні чинники.
42. Склад агресивного натовпу та основні етапи його розвитку.
43. Закономірності динаміки психіки людини в натовпі.
44. Соціально-психологічний склад натовпу.
45. Заходи соціально-психологічного впливу на поведінку натовпу.
46. Заходи соціально-психологічного впливу на поведінку випадкового скупчення.
47. Заходи соціально-психологічного впливу на поведінку споглядального скупчення (публіки).
48. Заходи соціально-психологічного впливу на поведінку панічного скупчення.
49. Помилки, яких припускаються працівники правоохоронних органів при взаємодії з великою, емоційно збудженою групою людей.
50. Характеристика основних різновидів юридичної діяльності.
51. Характеристика допоміжних компонентів структури юридичної діяльності.
52. Психологічна характеристика юридичної діяльності.
53. Психологічна структура слідчої діяльності.
54. Психологічні особливості слідчої діяльності.
55. Види та типи задач, що вирішують слідчі при розслідуванні злочинів.
56. Типологія особистості слідчого.
57. Вплив психологічних станів на ефективність діяльності слідчого.
58. Психологічні чинники ефективності огляду на місці.
59. Психологічні чинники ефективності пред'явлення для впізнання.
60. Психологічні чинники ефективності слідчого експерименту.
61. Психологічні особливості проведення допиту.
62. Психологічна характеристика допиту двох та більше осіб.
63. Психологічні чинники, що впливають на ефективність обшуку.

64. Психологічна характеристика пред'явлення особи для впізнання.
65. Особливості юридичної діяльності у системі "людина-людина".
66. Чинники виникнення стану напруженості в процесі здійснення юридичної діяльності.
67. Поняття соціалізації, її структура і типи.
68. Соціально-психологічні механізми соціалізації.
69. Шляхи засвоєння правових норм і цінностей.
70. Правова психологія групи.
71. Компоненти спрямованості особистості на правомірну поведінку.
72. Сфери компетенції судово-психологічної експертизи.
73. Види судово-психологічної експертизи.
74. Підстави для призначення судово-психологічної експертизи.
75. Порівняльний аналіз судово-психологічної та судово-психіатричної експертизи.
76. Комплексні судово-психологічні експертизи: загальна характеристика.
77. Комплексні судово-психологічні експертизи: психолого-психіатрична експертиза.
78. Комплексні судово-психологічні експертизи: медико-психологічна експертиза.
79. Комплексні судово-психологічні експертизи: психолого-технічна експертиза.
80. Комплексні судово-психологічні експертизи: психолого-педагогічна експертиза.
81. Комплексні судово-психологічні експертизи: психолого-лінгвістична експертиза.
82. Пенітенціарна психологія: предмет та завдання.
83. Психологічна характеристика особистості засуджених.
84. Психологічна типологія засуджених.
85. Динаміка особистості в місцях позбавлення волі.
86. Основні методи психологічної корекції особистості засудженого.
87. Характеристика соціальної та психологічної адаптації засуджених в місцях позбавлення волі.
88. Психологічні особливості мікросередовища засуджених.
89. Психологічна характеристика адвокатської діяльності.
90. Психологія особистості адвоката.

6. КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль
Аудиторна робота	Самостійна робота/ Індивідуальна робота	Залік (З) / ЕКЗАМЕН (Е)
≤ 40	≤ 10	
≤ 50		≤ 50
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК + З ≤ 100		
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК + Е ≤ 100		

Критерії оцінювання аудиторної роботи здобувачів вищої освіти

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Високий рівень компетентностей. Теоретичні питання, винесені на розгляд на занятті з дисципліни, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; які зазначені у робочій навчальній програмі з дисципліни, всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні структури та системи мови, основних граматичних структур, загальноживаної лексики та юридичної термінології.
4	Добрий рівень компетентностей. Теоретичні питання, винесені на розгляд на занятті з дисципліни, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями . Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні опанованих граматичних структур фахової лексики та термінології
3	Достатній рівень компетентностей. Теоретичні питання, винесені на розгляд на занятті з дисципліни, у цілому засвоєні ; практичні навички та вміння мають поверхневий характер , потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками
2	Недостатній рівень компетентностей. Теоретичні питання, винесені на розгляд на занятті з дисципліни, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру ; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки , які потребують подальшого усунення.
1	Мінімальний рівень компетентностей. Здобувач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань. Потребує перекладання.
0	Незадовільний рівень компетентностей. Відсутність на занятті.

Для навчальної дисципліни «Юридична психологія» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: екзамени, стандартизовані тести, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, презентації та виступи на наукових заходах, інші види індивідуальних та групових завдань).

Критерії оцінювання самостійної та індивідуальної роботи

9-10 балів – повне й безпомилкове виконання завдання;

7-8 балів – виконання 80-90% завдань, які містять деякі неточності у викладі й незначну кількість орфографічних і граматичних помилок;

5-6 балів – виконання 70-80 % завдань, в яких допущено незначну кількість помилок як змістового характеру, так і орфографічні;

3-4 балів – виконання 50-60 % завдань, у яких зафіксовано значну кількість змістових, лексичних, граматичних, орфографічних помилок;

1-2 балів – виконання 10-40 % завдань;

0 балів – роботу не виконано.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
	Залік	Екзамен/ диференційований залік	Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	Відмінно	A	« Відмінно » - теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані в повному обсязі.
83-89		Добре	B	« Дуже добре » - теоретичний зміст курсу засвоєний в повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близько до максимальної.
75-82			C	« Добре » - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені РПНД, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68-74		Задовільно	D	« Задовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю; але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених РПНД навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60-67			E	« Достатньо » - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовано деякі практичні навички роботи; частина передбачених РПНД навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	не зараховано	Не задовільно	FX	« Умовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близько до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).
1-34			F	« Безумовно незадовільно » - теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

7. ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (рекомендовані джерела інформації)

Основні нормативні акти:

- закони:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р., № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Закон України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 р. № 580-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 22.06.2020).

- накази:

1. Наказ МВС від 06.02.2019 № 88 «Про затвердження Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських».
2. Наказ директора Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України від 05 червня 2017 року № 9 «Порядок організації та проведення реабілітації пацієнтів з нейротравмою у лікарняних та санаторно-курортних закладах Міністерства оборони України (тимчасова настанова)
3. Наказ МОЗ України від 15 квітня 2008 року № 199 «Про затвердження Порядку застосування методів психологічного і психотерапевтичного впливу»
4. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 23.02.2016р. № 121 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при посттравматичному стресовому розладі» та іншими нормативними документами.
5. Наказ Міністерства Соціальної Політики України від 01.06.2018 № 810 "Про затвердження Стандарту психологічної діагностики та форм документів з організації психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції та постраждалих учасників Революції Гідності"
6. Наказ МВС від 06.02.2019 № 88 «Про затвердження Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських».

- розпорядження:

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 березня 2015 № 359-р «Про затвердження плану заходів щодо медичної, психологічної, професійної реабілітації та соціальної адаптації учасників антитерористичної операції»
2. Розпорядження КМУ від 27 грудня 2017 р. № 1057 «Порядок проведення психологічної реабілітації учасників антитерористичної операції».

Підручники:

1. Андросюк В.Г., Казміренко Л.І., Кондратьєв Я.Ю. та ін. Юридична психологія: підруч. для студентів, курсантів та курсантів юрид. вищ. навч.

- закладів і фак. / за заг. ред. Я.Ю. Кондратьєва; Нац. акад. внутр. справ України. К.: Ін Юре, 2017. 351 с.
2. Бедь В.В. Юридична психологія: навч. посібник для ВНЗ I-IV рівнів акредитації (Рекомендовано МОН України). К.: Новий Світ, 2019. 334 с.
 3. Бочелюк В.Й., Денисова Т.А. Кримінально-виконавча психологія: підручник. К.: Істина, 2018. 328 с.
 4. Кацавець Р. С. Юридична психологія: навч. посібник. Київ: Алерта, 2019. 150 с.
 5. Кацавець Р. С. Кримінальна психологія : навч. посіб. Вид., 2-ге, допов. Київ: Алерта, 2022. 152 с.
 6. Кацавець Р. С. Пенітенціарна психологія: навч. посібник. Київ: Алерта, 2018. 110 с.
 7. Мухіна Г. В. Юридична психологія: навч.-метод. посібник. Київ: ВД «Дакор», 2019. 236 с.
 8. Озерський І. В. Актуальні проблеми юридичної психології: навч. посібник. Миколаїв, 2021. 300 с.
 9. Психологія у професійній діяльності поліції: навч. посібник О. О. Євдокімова, І. В. Жданова, Д. В. Швець, Ю. В. Александров та ін.; за заг. ред. В. В. Сокурєнка. Харків, 2018. 426 с.
 10. Шепітько В. Ю., Коновалова В. О. Юридична психологія: підручник. Харків: Право, 2019. 288 с.
 11. Юридична психологія: підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: Майдан, 2018. 684 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Андросюк В.Г., Корнєв О.М., Кудерміна О.І. та ін. Психологія слідчої діяльності: навч. посібник (Рекомендовано МОН України) / за заг. ред. Казміренко Л.І. К.: Правова єдність, 2019. 364 с.
2. Барко В.І., Ірхін Ю.Б., Морозова Т.Р., Никифорчук Д.Й. Психологічне супроводження професійної діяльності в органах внутрішніх справ: навч. посіб. Київ: РВЦ КНУВС, ДП "Друкарня МВС", 2017. 90 с.
3. Гарьковець С. О. Юридична психологія: словник-довідник. Северодонецьк, 2021. 152 с.
4. Гуменюк Л.Й., Сулятицький І.В. Психологія професійної діяльності працівників органів внутрішніх справ: навчальний посібник. – Львів: ЛьвДУВС, 2011. – 648 с.
5. Гурський В.Є. Професійно-психологічний розвиток працівників спецпідрозділів поліції імітаційними засобами : монографія. Одеса : ВД "Гельветика", 2017. 163 с.
6. Кошова І. В., Кресан О. Д. Психологія девіантної поведінки: навчально-методичний посібник. Ніжин, 2021. 227 с.
7. Недря К.М. Стресостійкість у роботі поліцейського : навч. – практ. Посібник / К. М. Недря. Дніпро: Дніпропет. держ ун-т внутр. Справ, 2020 124 с.
8. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. – Київ, 2018. – 240с.
9. Пам'ятка працівника Національної поліції України : інформ.-довідк. матеріали з питань профес. спілкування поліцейських. Харків : ХНУВС, 2017. 51

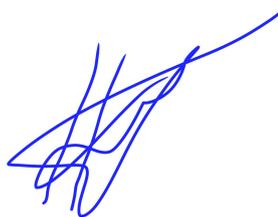
с.

10. Психологія девіантної поведінки Кузьменко В.В., Диса О.В., Шинкаренко І.О. Дніпро: Видавець Біла, 2019
11. Психологія профайлінгу : навч. посіб. / Ю. В. Руль, Т. О. Мартинова. — К. : ДП Вид. дім “Персонал”, 2018. — 236 с.
12. Седих К.В, Моргун В.Ф. Делінквентний підліток: навчальний посібник. Видавництво «Видавничий Дім "Слово"», 2019. 272 с.
13. Теоретико-прикладні засади конструктивної взаємодії поліції і населення в соціумі : монографія. - Львів : ЛьвДУВС, 2017. 599 с.
14. Технології профайлінгу в слідчій діяльності. Методичні рекомендації. Національна академія внутрішніх справ Наукова лабораторія з проблем психологічного забезпечення та психофізіологічних досліджень, Київ, 2019. 45с.
15. Шинкаренко І. О. Професійна деформація жінок-поліцейських: проблеми та шляхи подолання, ДДУВС. 2018, с.49.

Інтернет-ресурси:

1. <http://www.president.gov.ua>. – офіційний веб-сайт Президента України.
2. <http://www.portal.rada.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
3. <http://www.kmu.gov.ua> – офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
4. <http://www.mvs.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України.
5. <http://www.sbu.gov.ua> – офіційний веб-сайт СБУ.
6. <http://www.minjust.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.
7. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.
8. <http://www.catalogue.nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України.
9. <http://www.pravoznavec.com.ua> – Електронна бібліотека юридичної літератури “Правознавець”.

**Т.в.о. завідувача кафедри психол
соціології та педагогіки, доцент
кандидат соціологічних наук**

Наталія КОМИХ

